

Izvještaj

***o učešću ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjana Čulafića, na
Ministarskoj konferenciji „Izazovi u prilagođavanju na klimatske promjene u
Jugoistočnoj Evropi”***

4-5. februar 2025. godine

Brdo kod Kranja, Republika Slovenija

Uvod

Na poziv ministra iz Ministarstva životne sredine, klimatskih promjena i energetike, Bojana Kumera, delegacija Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, predvođena ministrom Damjanom Čulafićem, učestvovala je na Ministarskoj konferenciji *“Izazovi u prilagođavanju na klimatske promjene u Jugoistočnoj Evropi”*, 4-5 februar 2025. godine, Brdo kod Kranja, u Sloveniji, u okviru koje su ključne teme bile fokusirane na prilagođavanje klimatskim promjenama, uzimajući u obzir da je region Jugoistočne Evrope posebno ranjiv na klimatske promjene. Konferenciju su otvorili gospodin Bojan Kumer, ministar zaštite životne sredine, klime i energije Slovenije, generalna sekretarka Svjetske meteorološke organizacije, gospođa Celeste Saulo, i izvršna direktorica Evropske agencije za životnu sredinu, gospođa Leena Ylä-Mononen.

Sastav delegacije

Za članove delegacije, koju je predvodio ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Damjan Čulafić, određeni su:

1. Nenad Vitomirović, državni sekretar Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera;
2. Ivana Grujić, v.d. generalne direktorice Direktorata za klimatske promjene i održivi razvoj u Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.

I Aktivnosti

Ministar Čulafić je uzeo učešće u panelu posvećenom ulozi Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju (ZHMS), ističući njegovu ključnu ulogu u praćenju klimatskih promjena, ekstremnih meteoroloških događaja i sistema ranog upozoravanja. Naglasio je važnost jačanja kadrovskih kapaciteta kako bi se obuhvatili svi ključni procesi, od mjerenja podataka do prognoze vremena i sistema ranog upozorenja, kao i potrebu za daljim ulaganjem u obuku i tehnologiju. Zaključeno je da se na taj način mogu poboljšati tačnost i pravovremenost klimatskih podataka, što je ključno za efikasno suočavanje sa klimatskim izazovima i obezbjeđivanje bolje budućnosti za naše zajednice. Istaknut je i značaj ZHMS-a u kreiranju politika, upravljanju rizicima i oblikovanju sektorskih strategija, uz usklađenost sa međunarodnim standardima i doprinos smanjenju troškova izazvanih ekstremnim vremenskim prilikama.

Državni sekretar Vitomirović, uzeo je učešće na jednom od panela osvrnuvši se na regionalnu saradnju u okviru adaptacije na klimatske promjene, istakavši hitnu potrebu za adaptacijom na klimatske promjene u Crnoj Gori. Naglasio je da Crna Gora promoviše adaptaciju kroz učešće u UN pregovaračkim procesima i razvoj instrumenata koji povezuju međunarodne sporazume s nacionalnom politikom. Zaključeno je da klimatske promjene negativno utiču na sigurnost, zdravlje i kvalitet života, kao i da su posebno pogođeni regioni Mediterana i Jugoistočne Evrope. Podsjetio je na angažman Crne Gore u međunarodnim okvirima, kao što su Okvirna konvencija Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC), Kjoto protokol i Pariski sporazum, te ukazao na uspješne regionalne inicijative poput SEE-DRR koji se fokusira na smanjenje rizika od katastrofa, a koji mogu poslužiti kao vodič za buduće projekte.

Ivana Grujić, v.d. generalne direktorice Direktorata za klimatske promjene i održivi razvoj, učestvovala je u okviru treće panel diskusije „Promjena kursa - Nacionalni planovi za prilagođavanje na klimatske promjene“, istakavši ključnu ulogu nacionalnih strategija u oblasti klimatskih promjena. Grujić je ukazala na značaj usvajanja strateških dokumenata kao što su „Nacionalna strategija u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine“ i „Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine“, koje omogućavaju dugoročno planiranje i odgovoran pristup. Zaključeno je da je važno poboljšati efikasnost implementacije tih strategija kako bi se suočili sa izazovima klimatskih promjena. Naglašena je važnost zakonskih inicijativa, poput finalizacije Predloga zakona o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena i zaštiti ozonskog omotača, koji obuhvata izradu dva ključna strateška dokumenta Strategiju

niskougledničkog razvoja i Nacionalni plan prilagođavanja Crne Gore u oblasti klimatskih promjena (NPP).

Na kraju, istaknuta je ambicija smanjenja emisija gasova sa efektom staklene bašte za 55% do 2030. godine, a 60% do 2035. godine, u poređenju sa 1990. godinom, kao ključni strateški cilj koji će doprinijeti održivom razvoju i smanjenju klimatskog uticaja, a koji je iskazan kroz Ažurirani nacionalno utvrđeni doprinos Crne Gore za 2030. i 2035. godinu.

Tokom konferencije ministar Čulafić, sastao se sa ministarkom okoliša i turizma u Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, Nasihom Pozder. Ovaj sastanak predstavljao je priliku za razgovor o ključnim pitanjima zaštite životne sredine u regionu. Diskutovalo se o izazovima u borbi protiv prekograničnog zagađenja, koje pogađa obje zemlje, s posebnim naglaskom na zaštitu voda i vazduha. Takođe, teme sastanka obuhvatile su i izazove vezane za zatvaranje Poglavlja 27, koje je od velikog značaja za EU integracije kada je Crna Gora u pitanju.

Ministri su se saglasili da je potrebna dalja koordinacija i saradnja u cilju postizanja održivog razvoja i zaštite životne sredine, kako bi obje zemlje bile spremne za EU članstvo i adekvatnu adaptaciju na klimatske promjene.

Takođe, zaključeno je da jačanje Nacionalnih meteoroloških i hidroloških službi može značajno poboljšati otpornost na klimatske promjene i zaštitu životne sredine. Istaknuto je da je regionalna saradnja slabo razvijena zbog različitih nacionalnih prioriteta i nedovoljnih institucionalnih okvira., pa je shodno tome preporučeno jačanje postojećih partnerstava kako bi se poboljšala spremnost na klimatske izazove i naglasila važnost političke volje za razvoj i implementaciju strategija, kao i angažovanje privatnog sektora u inovacijama i finansiranju.

ZAKLJUČAK

1. Vlada Crne Gore se na sjednici od _____ 2025. godine upoznala sa Izvještajem o učešću ministra ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Damjana Čulafića, na Ministarskoj konferenciji „Izazovi u prilagođavanju na klimatske promjene u Jugoistočnoj Evropi”, 4-5. februar 2025. godine, Brdo kod Kranja, Republika Slovenija.